

Blended-learning inzetten om bij studenten schriftelijke communicatie bij te spijkeren

**Maike Adams
Fontys Sporthogeschool**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Deel 1: Theoretische verantwoording	4
1.1 Onderwijskundige uitgangspunten FSH	5
1.2 E-learning	8
1.3 Blended learning	11
Deel 2: Praktische uitwerking van LA Communicatie schooljaar 2009-2010	13
2.1 Ontwerp e-learning objecten.....	14
2.2 Vernieuwde ondersteuning.....	17
2.3 Implementatie	19
Bronnenlijst	20
Bijlagen	21
▪ Studiehandleiding LA Communicatie schooljaar 2008-2009	
▪	

Inleiding

Van het leerarrangement (LA) Communicatie van Fontys Sporthogeschool ben ik coördinator en docent, waardoor ik dit leerarrangement gekozen heb voor mijn project voor de post HBO-opleiding E-learning.

Schriftelijk communiceren speelt gedurende de hele opleiding een rol, omdat het bij de competentie 'interpersoonlijk competent' hoort. De eerste jaars studenten van Fontys Sporthogeschool (Tilburg: 160 studenten en Sittard: 30 studenten) krijgen in de eerste helft van het eerste jaar LA Communicatie.

Qua begeleiding krijgen ze naast colleges ook werkgroepbijeenkomsten met 1/3 van de klas. Ondanks de intensieve begeleiding is het niveau van de beroepsproducten nog steeds erg laag. 90% van de studenten haalt bij de eerste kans een onvoldoende. Na twee kansen heeft ongeveer 45% een voldoende.

Uit afgelopen drie jaar blijkt dat studenten te weinig weten van schriftelijk communiceren. Door Fontys Sporthogeschool was aangenomen dat de studenten op de middelbare school kennis en vaardigheden hebben geleerd gericht op o.a. het maken van een goede opbouw van een tekst, alinea-indeling, tussenzinnen, een inleiding schrijven etc. Het blijkt dat studenten deze kennis en vaardigheden nog niet bezitten.

De doelstelling van dit project is: De learning-gap tussen middelbare school en de opleiding Leraar lichamelijke opvoeding op het gebied van schriftelijke communicatie opvullen door middel van een blended mix van werkgroepbijeenkomsten en e-learning met als doel dat in schooljaar 2009-2010 minimaal 70 % LA Communicatie schriftelijk met een voldoende afsluit.

E-learning zal ingezet worden om dit te kort aan kennis en vaardigheden op te lossen. Niet alle studenten zullen namelijk een tekort hebben en op deze manier kunnen zij het flexibel qua plaats en tijd leren. Daarnaast zullen de e-learning leerobjecten ook beschikbaar zijn voor de studenten als ze in hogere jaren zitten, zodat ze het dan ook weer kunnen opfrissen.

In dit document wordt eerst weergegeven wat de onderwijskundige uitgangspunten van Fontys Sporthogeschool zijn, gevolgd door een hoofdstuk over e-learning. Waar moet de e-learning leerobjecten aan voldoen en welke eisen zijn er? Met behulp van de leerobjecten kunnen de studenten de kennistekorten van de middelbare school weer inhalen, maar doordat ze daarnaast ook colleges en werkgroepbijeenkomsten krijgen ontstaat er een blended-mix. Blended learning wordt in hoofdstuk 1.3 besproken. Daarna volgt de praktische uitwerking van LA Communicatie.

Maaïke Adams

Deel 1:

Theoretische verantwoording

1.1 Onderwijskundige uitgangspunten FSH

FSH heeft de volgende uitgangspunten die van belang zijn voor de ontwikkeling van LA Communicatie geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn afkomstig uit Hoofdlijnen Major Sport (2009):

- 1 *De opleiding is competentiegericht*
- 2 *De opleiding is vraaggestuurd*
- 3 *De opleiding vindt plaats binnen een krachtige leeromgeving*
- 4 *De opzet van het onderwijsprogramma is gebaseerd op de sociaalconstructivistische leertheorie*
- 5 *Nauwe samenwerking met actoren in het werkveld*
- 6 *Toetsen zijn gericht op het beoordelen van het niveau van competenties*
- 7 *De H van het hbo wordt verankerd*

Hieronder worden de uitgangspunten uitgebreid beschreven.

ad 1) De opleiding is competentiegericht

Gedurende de gehele opleiding werken studenten aan het verwerven van competenties zoals die zijn beschreven in het opleidingscompetentieprofiel. Een competentie is een cluster van verwante kennis, vaardigheden en houdingen:

- *die van invloed is op een belangrijk deel van iemands taak;*
- *die samengaat met de prestatie op de taak;*
- *die kan worden gemeten en getoetst aan aanvaarde normen;*
- *die kan worden verbeterd door middel van training en ontwikkeling.*

Het geheel van kennis, vaardigheden en houdingen is het uitgangspunt voor de inrichting van de opleiding. Vanuit het geheel wordt aandacht besteed aan relevante delen.

Competenties krijgen pas betekenis in een bepaalde context. Die context krijgt in de opleiding vorm door kenmerkende beroepssituaties centraal te stellen.

ad 2) De opleiding is vraaggestuurd

Belangrijk uitgangspunt binnen de Sporthogeschool is dat de opleiding vraaggestuurd is.

Studenten worden geacht zelf aan te geven wat ze willen, waarom en hoe ze dat kunnen realiseren. Daardoor wordt veel meer een beroep gedaan op hun intrinsieke motivatie dan bij vormen van leren waarbij anderen dat voor hen doen. Daarnaast is het kunnen sturen van het eigen leerproces een belangrijke competentie in het kader van een leven lang leren.

Vraagsturing betekent dat de leervragen van de student de leerroute en de accenten bepalen.

Ook bij de keuze voor de minoren is de leervraag van de student bepalend. Vraagsturing vindt echter wel plaats binnen bepaalde kaders. De kaders bestaan uit de te verwerven competenties en uit de organisatorische en financiële mogelijkheden binnen de Sporthogeschool. De student en zijn studieloopbaanbegeleider bepalen in dialoog met elkaar op welke wijze de wensen en mogelijkheden van de student vorm krijgen binnen die kaders.

Studenten zullen het stellen van leervragen moeten leren. Naarmate zij daar beter toe in staat zijn, zal de mate van vraagsturing groter zijn.

Vraagsturing kan als consequentie hebben dat sommige leerarrangementen op een bepaald moment niet meer worden aangeboden, omdat er te weinig vraag naar is. Uiteraard kan dat alleen als er alternatieve arrangementen beschikbaar zijn waarmee studenten de betreffende competenties kunnen verwerven.

In de praktijk gebeurt dit niet, aangezien dit organisatorisch niet haalbaar is. Daarnaast is er de afgelopen drie jaar gemerkt dat studenten vooral veel behoefte hebben aan sturing. Een veel gehoorde opmerking van eerste jaars studenten is "Geef ons maar huiswerk". Op dit uitgangspunt zal in het volgende hoofdstuk dus niet ingegaan worden, omdat het een theoretisch uitgangspunt is en in de praktijk niet uitgevoerd wordt.

ad 3) De opleiding vindt plaats binnen een krachtige leeromgeving

Een krachtige leeromgeving houdt in dat de student werkt aan integratieve levensechte opdrachten. Het gaat hierbij om opdrachten die een realistische afspiegeling vormen van taken zoals die in de beroepspraktijk voorkomen. Een voorbeeld van een dergelijke opdracht is het organiseren van een weekend met recreatieve groepsactiviteiten. De vierdejaars kunnen hierbij bijvoorbeeld het bedrijfsmatige deel voor hun rekening nemen, de derdejaars de organisatie en de eerste en tweedejaars de uitvoering.

De Bie (2003) omschrijft het als volgt: "... het leren dat wij voorstaan, vindt plaats in 'wedstrijden'. Daar gaat het er levensecht aan toe, te onderscheiden van de training die een voorbereiding is op wedstrijden. Het bestaande onderwijs is een reeks aan 'trainingen' en de wedstrijd vindt voor het eerst pas in de stage plaats. Wij vinden dat wedstrijden vanaf het allereerste begin van de opleiding behoren plaats te vinden ..."

De opdrachten zijn sturend voor het verwerven van theoretische kennis en vaardigheden; dat wil zeggen dat theoretische kennis en vaardigheden zoveel mogelijk worden verworven op het moment dat de deelnemer deze nodig heeft voor het uitvoeren van de opdrachten. De praktijk is leidend, theorie heeft een ondersteunende of verdiepende rol, bedoeld om met steeds meer 'verstand van zaken' te kunnen handelen of het handelen te kunnen verantwoorden.

ad 4) De opzet van het onderwijsprogramma is gebaseerd op de sociaalconstructivistische leertheorie

Sociaal constructivisme is in de Biloba kaders als volgt beschreven: "Het constructivisme gaat uit van de idee dat kennis wordt geconstrueerd in plaats van overgebracht. Nieuwe kennis wordt verwerkt, opgeslagen en geïntegreerd met bestaande kennisstructuren en eerder opgedane (leer)ervaringen." Van belang hierbij is dat de toepassingsgerichte en betekenisgerichte leerstijl wordt gestimuleerd.

Binnen het sociaalconstructivisme wordt de nadruk gelegd op de sociale constructie van kennis. Kennis ontstaat door interacties van interne (cognitieve) factoren en externe (omgevings- en sociale) factoren. Kennis wordt niet alleen individueel geconstrueerd, maar wordt ook steeds weer gespiegeld aan de opvattingen van anderen. Kennis komt tot stand door interpretatie van informatie. Omdat interpretatie afhankelijk is van de voorkennis en associaties van lerenden is deze per definitie subjectief van aard. Door eigen kennis te spiegelen aan de kennis van anderen wordt deze niet alleen verrijkt, maar bereikt deze een hogere mate van intersubjectiviteit. Een binnen een praktijkgemeenschap gedeelde opvatting, kan dan als objectieve waarheid worden ervaren.

ad 5) Nauwe samenwerking met actoren buiten de Sporthogeschool

Actoren in het werkveld en de omgeving daarvan worden betrokken bij de onderwijsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de studenten, het werkveld, de lerarenopleiding van Fontys, Speco, het landelijke overleg met ALO's en het regionale overleg met PABO's. Het werkveld is structureel vertegenwoordigd in de klankbordgroepen van de Sporthogeschool en de Raad van Advies. Samenwerking vindt plaats vanuit een win- winsituatie.

Dit betekent dat de Sporthogeschool niet alleen oog heeft voor wat wij van anderen willen, maar ook rekening houdt met wat anderen van de Sporthogeschool willen.

ad 6) Toetsen zijn gericht op het beoordelen van het niveau van competenties

Binnen de opleiding wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen toetsen:

formatieve toetsen,

summatieve toetsen,

competentie-examens.

Formatieve toetsen geven de student inzicht in het verloop van zijn ontwikkeling. Ze zijn bedoeld om de student feedback te geven, de student wordt er niet op afgerekend. Binnen de major Sport zal veel aandacht worden besteed aan het geven van ontwikkelingsgerichte feedback.

De summatieve toets levert bewijs dat ingebracht kan worden in het portfolio dat tijdens een competentie-examen beoordeeld kan worden.

Een competentie-examen bestaat uit de beoordeling van het in het portfolio opgenomen bewijs t.a.v. de ontwikkelde competenties en uit de evaluatie van het gedrag of het resultaat van gedrag gerelateerd aan een beroepskenmerkende situatie. Het bewijsmateriaal in een portfolio bestaat uit het resultaat van de verschillende vormen van summatieve toetsen. Bewijsmiddelen van eerder of elders verworven competenties kunnen eveneens in het portfolio opgenomen worden. Bij een competentie-examen is de studieloopbaanbegeleider van de student niet de assessor.

ad 7) De H van het hbo wordt verankerd

De H van het hbo wordt verankerd door in de opleidingscompetentieprofielen de HBO-kernkwalificaties, de Dublin-descriptoren en de NVAO-kaders te verwerken. In een verantwoordingsdocument wordt expliciet gemaakt hoe de verankering in de opleidingscompetentieprofielen vorm is gegeven.

1.2 E-learning

Inleiding

FSH heeft zoals beschreven in het vorige hoofdstuk onderwijskundige uitgangspunten geformuleerd. Betreffende e-learning of ICT zijn er door FSH nog geen uitgangspunten beschreven. In dit hoofdstuk zal dus eerst beschreven worden wat e-learning is, gevolgd door waar de e-learning leerobjecten aan moeten voldoen. Er zal afgesloten worden met een eisenlijst voor de leerobjecten die ontwikkeld worden voor LA Communicatie.

Wat is E-learning?

Volgens De Leeuwe (z.j.) heeft een e-learning cursus de volgende eigenschappen:

1. Computer-based.
2. Impliceert een hogere mate van interactiviteit, dan eenvoudige het lezen van pagina's op een scherm.
3. Kan worden gebruikt ter ondersteuning van zelf-studie.
4. Het kan zelfstandig gevolgd/gemaakt worden, zonder docent.

Fontys Sporthogeschool streeft er naar dat de digitale leerobjecten zelfstandig gevolgd/gemaakt kunnen worden (zie punt 4), maar wil wel de digitale leerobjecten linken aan de groepsbijeenkomsten. Hierop wordt teruggekomen in hoofdstuk 1.3 Blended Learning.

Eisen aan E-learning

De Leeuwe (z.j.) geeft aan dat het ware doel van een zelf-studie cursus kan worden samengevat in drie belangrijke punten:

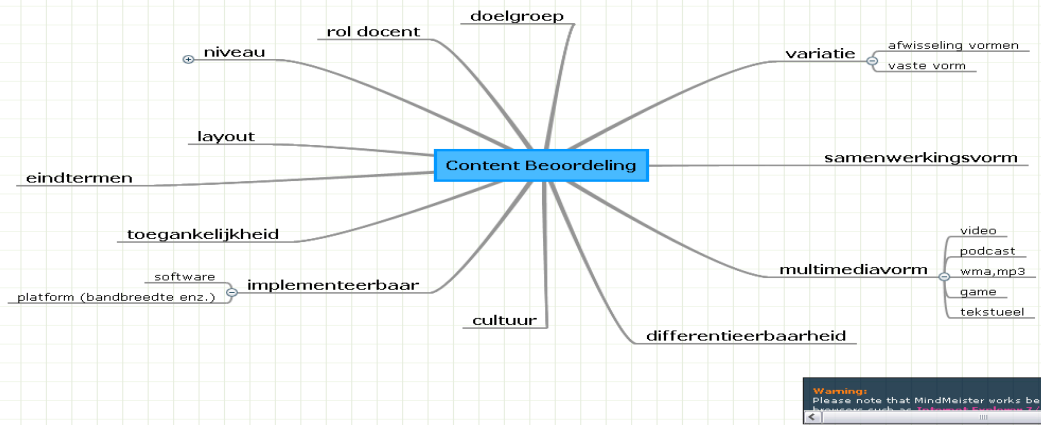
1. Het leren door de student moet zowel uit de cognitieve en emotionele oogpunt benaderd worden.
2. Het leren moet verschillen van de ervaring die de student heeft met het leren op traditionele wijze.
3. Het leren moet zo ontwikkelt zijn dat de student zichzelf kan motiveren voor de zelfstudie-cursus.

Punt 3: motiveren en dus e-learning leuk maken, kan volgens Bright Alley (z.j.) op vier manieren:

- lachen: humor en het gebruik van cartoons.
- pimpen: lay-out, video's , animatie's, illustraties, story-telling etc.
- bevestigen: zelf-testjes, quizzen puur om te testen of je iets al beheerst of kunt.
- ontmoeten: samenwerken en leren.
- spelen: competitie-element.

Vaak zijn studenten niet tevreden over de zelfstudie-objecten. De tevredenheid kan vergroot worden door de interactiviteit te verhogen. De interactiviteit kan vergroot worden door het stellen van vragen, maar de antwoorden zullen vaak automatisch gegeven worden. Echte interactie is er dan niet, maar het zal wel de betrokkenheid vergroten.

Daarnaast hebben we tijdens de post HBO-opleiding E-learning de volgende spin gemaakt met betrekking tot het beoordelen van E-content.

(Bron: Post HBO-opleiding E-learning, 2-12-08)

Bright Alley (z.j.) schrijft specifiek over lay-out dat goede e-learning een logische schermindeling moet hebben, dat er niet teveel tekst op een pagina moet staan en dat de knoppen op een logische plek moeten staan. Verder moet het direct duidelijk zijn wat de knoppen doen. Als laatste moet de navigatie eenduidig zijn.

In de volgende paragraaf zijn de definitieve eisen voor E-learning voor LA Communicatie uitgewerkt.

Definitieve eisen aan leerobjecten voor LA Communicatie

De lijst met eisen waaraan de leerobjecten voor LA Communicatie moet voldoen:

- **Interactiviteit**
Dit houdt concreet in dat het meer interactiviteit moet hebben dan eenvoudig het lezen van pagina's op een scherm.
- **Zelfstudie**
Het moet zelfstandig doorlopen kunnen worden, zonder docent.
- **Motivatie**
De leerobjecten moeten zo ontwikkelt zijn dat de student zichzelf kan motiveren voor de zelfstudie-cursus. Dit kan door gebruik te maken van pimpen, bevestigen, voorbeelden/onderwerpen die dicht bij hun praktijk staan (sport, onderwijs), korte duur (gemiddeld maximaal 40 minuten) en door een koppeling te maken aan de groepsbijeenkomsten, zie hoofdstuk 1.3 Blended learning. Daarnaast moet er een competitie-element in zitten.
- **Structuur**
Een structuur moet zodanig zijn ontworpen dat die hetzelfde blijft, zelfs indien het een andere inhoud heeft. Doordat de leerobjecten klein zijn qua omvang kan er gebruik gemaakt worden van een lineaire structuur.
- **Werkvormen**
Er moet een afwisseling zijn van werkvormen. Bijvoorbeeld video, doe-opdracht, vragen, tekst lezen etc.
- **Mediavormen**
Mediavormen kunnen ook afgewisseld worden, denk dan aan tekst, video en mp3.
- **Implementaarbaarheid**
De leerobjecten moeten op een makkelijke wijze in N@Tschool geïmplementeerd kunnen worden. Daarnaast moet het zelf te ontwikkelen zijn en makkelijk wijzigbaar zijn.
- **Layout**
Er moet een logische, vaststaande schermindeling zijn, niet teveel tekst op een pagina, knoppen op een logische plek zitten en er moet een eenduidige navigatie zijn.

Implementatie van e-learning

Naast een goed ontwerp is een goede implementatie ook van belang. Volgens Wilfred Rubens (z.j.) zijn er 11 aspecten waar op gelet moet worden bij het implementeren van e-learning:

1. integraal en gefaseerde aanpak
2. communiceer over nut en noodzaak
3. zorg voor intrinsieke motivatie
4. voorkom vrijblijvendheid
5. toon als management daadwerkelijk leiderschap
6. stabiele, betrouwbare, gebruiksvriendelijke technologie
7. houd rekening met de houding van de medewerkers en speel daar op in
8. houd rekening met de zone van naaste ontwikkeling van de medewerkers
9. ontwikkel strategie hanteerbaar maken van weerstanden
10. ontwikkel communicatie- en professionaliseringsaanpak
11. rekening houden met 'politiek'

In het praktische deel is uitgewerkt hoe er met deze implementatieaspecten wordt omgegaan in dit project.

1.3 Blended learning

Inleiding

Er is bewust gekozen om niet alleen digitale leerobjecten te ontwikkelen, maar het te koppelen aan de werkgroepbijeenkomsten. De studenten van de Fontys Sporthogeschool zijn voornamelijk doeners. Een mix van e-Learning en andere vormen van leren is dan ideaal. Blended learning is volgens Franssen en Swager (2007) *“Een mix van e-Learning en andere vormen van leren, waarbij het gaat om distributie van leerinhouden, vormen van communicatie en didactische methoden in relatie tot soorten leerprocessen, of combinaties hiervan.”*

In de volgende paragraaf worden eerst de verschillende blended learning modellen beschreven, gevolgd door een keuze van een model voor dit project en extra uitleg bij dit model.

Blended Learning Models

Valiathan (2002) onderscheidt drie blended learning modellen:

- skill-driven learning**, combineert zelfinstructie met mogelijkheden voor ondersteuning voor het ontwikkelen van specifieke kennis en vaardigheden.
- attitude-driven learning**, een mix van verschillende settings en vormen van mediaoverdracht voor het aanleren van specifiek gedrag.
- competency-driven learning**, een blend van verschillende soorten supporttools, informatiebronnen en coaching.

Definitieve model voor LA Communicatie

Voor LA Communicatie is gekozen voor het skill-driven model waarbij specifieke kennis en vaardigheden geleerd worden door middel van een groepsplan qua leren, waarbij e-learning (e-content) ingezet wordt en werkgroepbijeenkomsten met een docent (face-to-face). Bij dit model is het de bedoeling dat de interactie met de docent als katalysator dienst doet om de gewenste reactie te bereiken - het leren. Volgens een onderzoek van 2000 door het Centrum Masie, adviseren 88 procent van leerlingen en 91 procent van managers dat de docent een actief deel van het online trainingsprogramma is. Ondervraagden van het onderzoek gaven aan dat het een voorkeur heeft dat docenten de vooruitgang monitoren, evalueerden en beschikbaar is voor inhoudsvragen. Het is duidelijk dat het combineren van e-learning met werkgroepbijeenkomsten de student steunt waardoor de student geen geïsoleerd gevoel heeft en dat een dus een succesvolle voltooiing van het leerarrangement vergroot.

De technieken om in dit model op te nemen omvatten:

- het creëren van een strak gepland plan voor het leren
- gebruiken maken van werkgroepbijeenkomsten die door de docent geleid worden
- het verlenen van steun aan studenten door e-mail.

Op de volgende bladzijde staat een overzicht van technieken die ingezet worden in e-learning (Technology-based techniques) en in de werkgroepbijeenkomsten (Non-technology based techniques).

Skill-Driven Blended Learning Plan

	Technology-based techniques	Non-technology based techniques
Announcement	<ul style="list-style-type: none"> • LMS • email push 	<ul style="list-style-type: none"> • flyer • mail • phone
Overview session	<ul style="list-style-type: none"> • email • Webinar 	traditional classroom
Self-paced learning	<ul style="list-style-type: none"> • Web-based tutorial • e-books • EPSS • simulations 	<ul style="list-style-type: none"> • articles • books • job-aids • on-the-job training
Query resolution	<ul style="list-style-type: none"> • email • FAQ • instant messenger 	face-to-face meeting
Demonstration	<ul style="list-style-type: none"> • Web meeting • simulations 	traditional classroom
Practice	simulation	workbook assignment
Feedback	email	<ul style="list-style-type: none"> • face-to-face meeting • print report
Closing session	<ul style="list-style-type: none"> • email • Webinar 	traditional classroom
Certification	Web-based test	print test

(Valiathan, 2002)

Bij het ontwikkelen van de Ondersteuning (e-learning en werkgroepbijeenkomsten) zal met bovenstaande technieken rekening gehouden worden, zie praktische uitwerking van LA Communicatie schooljaar 2009-2010.

Deel 2:

**Praktische
uitwerking van
LA
Communicatie
schooljaar
2009-2010**

2.1 Ontwerp e-learning leerobjecten

Inleiding

Naar aanleiding van de theoretische onderbouwing zal in dit hoofdstuk de praktische uitwerking getoond worden. Voor een duidelijk beeld van de wijzigingen is in bijlage 1 de studiehandleiding LA Communicatie van schooljaar 2008-2009 toegevoegd.

Ontwerp e-learning content

Hieronder staat de uitwerking van het ontwerp van de e-learning content beschreven. Eerst wordt ingegaan op de uitgangspunten van FSH en vervolgens op de eisen vanuit e-learning.

Onderstaande uitgangspunten zijn afkomstig uit Hoofdpijnen Major Sport (2009) en er wordt ingegaan hoe dit in LA Communicatie verwerkt is:

1. *De opleiding is competentiegericht:*

LA Communicatie is gericht op de Interpersoonlijk competentie. Die competentie is als volgt geformuleerd door FSH: De docent bewegingsonderwijs die interpersoonlijk competent is draagt zijn ideeën, meningen en informatie over aan anderen door middel van verbale- en nonverbale communicatie en is in staat hierbij gebruik te maken van moderne ICT-toepassingen. Hij reageert tactvol en effectief op behoeften en gevoelens van anderen, en past taal en terminologie aan op verschillende niveaus.

De volgende twee indicatoren staan specifiek centraal binnen dit leerarrangement:

-Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe.

-Is in staat om op actieve en adequate wijze externe (informatie)bronnen te raadplegen.

De beroepskenmerkende situatie is: Ontwikkelen en delen van expertise. Die staat als volgt beschreven in het opleidingscompetentieprofiel: De docent bewegingsonderwijs is in staat om op een adequate wijze zijn expertise te onderhouden en uit te bouwen tot bijvoorbeeld vakspecialist of tot een andere functie binnen het onderwijs. Hiervoor houdt hij (vak)literatuur bij, bezoekt studiedagen en cursussen en maakt daarbij gebruik van expertise binnen en buiten de school. Hij volgt maatschappelijke ontwikkelingen en (wetenschappelijke) publicaties op de voet en kan deze gegevens verwerken en vertalen naar de eigen beroepspraktijk. Daarnaast kan de docent bewegingsonderwijs zijn expertise delen met collega's m.b.t. het vak bewegingsonderwijs of het docentschap in het algemeen. Dit kan door middel van het delen van zijn specialisme, het begeleiden en adviseren van (nieuwe) collega's of stagiaires of over (bewegings)gedrag van leerlingen.

2. *De opleiding vindt plaats binnen een krachtige leeromgeving:*

Binnen LA Communicatie krijgen ze een opdracht die ze later in de praktijk ook kunnen uitvoeren. Daarnaast wordt gedurende het leerarrangement continue kenbaar gemaakt waarom goed kunnen schrijven ook als gymleraar van belang is. Er is getracht de kennis die noodzakelijk is te verdelen over de verschillende weken en die te laten aansluiten bij dat gedeelte van de opdracht (stap van het stappenplan) waar ze dan mee bezig zijn.

3. *De opzet van het onderwijsprogramma is gebaseerd op de sociaalconstructivistische leertheorie:*

Het sociaal-constructivisme komt terug in het blended learning model. Er wordt dus niet alleen kennis overgedragen in de e-learning leerobjecten, maar vervolgens gaan de studenten ook de kennis meteen toepassen in voorgestructureerde opdrachten en later in het uiteindelijke product. In de groepsbijeenkomsten is ruimte voor interactie over de geleerde kennis en over elkaars tussenproducten.

4. *Nauwe samenwerking met actoren in het werkveld:*
In de leerobjecten zal ook een story-telling over een praktijkvoorbeeld geplaatst worden.
5. *Toetsen zijn gericht op het beoordelen van het niveau van competenties:*
Binnen LA Communicatie wordt gebruik gemaakt van formatieve toetsen; de Nederlandse taaltoetsen en bij sommige onderwerpen zijn er begin- en eindtoetsen. De summatieve toets is het beroepsproduct van LA Communicatie.
6. *De H van het hbo wordt verankerd*
Hieronder worden de dublin-descriptoren beschreven met uitleg over wat er in LA Communicatie in gebeurt:
Kennis en inzicht: studenten leren zakelijk te schrijven.
Toepassen kennis en inzicht: studenten leren de kennis van zakelijk te schrijven toe te passen in een artikel of folder.
Oordeelsvorming: studenten leren de kwaliteit van bronnen te beoordelen.
Communicatie: studenten leren om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
Leervaardigheden: studenten leren zelfstandig stof te bestuderen.

Hieronder worden de eisen voor e-learning één voor één besproken zoals weergegeven in hoofdstuk 1.2.

Interactiviteit

Het lezen van theorie wordt afgewisseld met verschillende soorten opdrachten. Op deze opdrachten krijgen studenten meteen automatisch feedback. Daarnaast worden er soms vragen tussendoor gesteld om studenten aan het denken te zetten.

Motivatie

De leerobjecten zijn op die manier ontwikkeld dat de student zichzelf kan motiveren voor de zelfstudie-cursus. Dit zal specifiek voor deze studenten moeilijk zijn, omdat ze minder computer-minded zijn dan studenten van andere opleidingen. Daarom is er gekozen om korte onderwerpen (desnoods te splitsen) te maken, waar ze maximaal 30 minuten mee bezig zijn. Daarnaast is de tekst gepimpt door middel van plaatjes en bijpassende video's (indien mogelijk). Alle onderwerpen zijn gericht op hun belevingswereld, dus met name gericht op sport en onderwijs. Door de koppeling met de groepsbijeenkomsten zal het verplichtende karakter vergroot worden. Het competitie-element zit niet specifiek in de leerobjecten, maar wordt ingebouwd in LA Communicatie, d.m.v. van competitie "Beste Product". Van elke klas zal het beste eindproduct gekozen worden. Een externe schrijver (waarschijnlijk Rik Goverde) zal uit de 6 producten een 1^e, 2^e en 3^e prijs kiezen. Alle drie de studenten krijgen een certificaat "Beste Product" voor in het portfolio en de 1^e prijs krijg een boek over Communicatie.

Structuur

Er is gekozen voor de volgende lineaire indeling:

1. Introductie
2. Uitleg
3. Oefening
4. Afsluiting

De uitleg en de oefening kunnen ook achtereenvolgens per deelonderwerp weergegeven worden om de aaneengesloten leestijd te beperken. De maximale grootte van een onderwerp is vastgesteld op 30 minuten dit zal qua pagina's maximaal 15 pagina's zijn. Dit i.v.m. het vasthouden van de aandacht van de studenten.

Werkvormen

De afwisseling van werkvormen is niet erg groot i.v.m de beperkingen van het programma eXe. De volgende werkvormen zullen verwerkt worden: tekst lezen, video, nadenkvraag, meerkeuzevraag, juist/onjuist-vraag, open vraag en opdrachten.

Mediavormen

De volgende mediavormen zullen verwerkt worden: tekst en video.

Layout

Daarnaast moet de e-learning objecten een logische vaste schermindeling hebben. Aan de rechterkant het menu en de tekst aan de rechterkant. Daarnaast een knop volgende om door te gaan naar de volgende pagina.

De Fontys Sporthogeschool huisstijl moet altijd gebruikt worden, dus de achtergrond kleur is gemaakt in Fontys paars, evenals de teksten. Zie onderstaande afbeelding voor een voorbeeld.

Implementaarbaarheid

De leerobjecten moeten op een makkelijke wijze in N@Tschool geïmplementeerd kunnen worden. Daarnaast moet het zelf te ontwikkelen zijn en makkelijk wijzigbaar zijn. Al vrij snel werd duidelijk dat de e-learning content in eXe gemaakt kon worden, aangezien het voldeed aan de eisen.

eXe is een vrij verkrijgbaar opensource programma dat leerkrachten helpt bij het ontwerpen en online zetten van lesmateriaal, zonder daarvoor een grote kennis van HTML te moeten hebben. eXe stond in 2008 op de 44^e plaats van de Top 100 tools (Top 100 tools, 2008), wat aangeeft dat de tool goed is. Een eXe-pagina kan uit de volgende verschillende elementen bestaan: activiteit, afbeeldingengalerij, doelstellingen, externe website, gevalstudie, invuloefening, java-applet, leesactiviteit, meerkeuzevraag, meervoudige selectie, RSS, reflectie, SCORM-toets, vergrootglas afbeeldingen, voorkennis, vrije tekst, waar/Niet waar-vraag en wiki-artikel.

In de navolgende paragraaf wordt nog uitgebreid in gegaan op de implementatie gericht op de collega's etc.

2.2 Vernieuwde ondersteuning

Volgens Valiathan (2002), zie hoofdstuk 1.3 Blended learning, hoort bij het skill-driven model de volgende technieken:

- het creëren van een strak gepland plan voor het leren
- gebruiken maken van werkgroepbijeenkomsten die door de docent geleid worden
- het verlenen van steun aan studenten door e-mail.

Afgelopen schooljaar waren er qua ondersteuning colleges en werkgroepbijeenkomsten. Dit verliep ook door middel van een vooraf opgesteld plan. Alleen de e-mail werd niet echt gebruikt. Dit kwam omdat er elke week twee werkgroepsbijeenkomsten waren, waardoor de studenten makkelijk vragen in de groepsbijeenkomsten konden stellen. Qua technieken hoeft er dus niet veel aangepast te worden, behalve het verlenen van steun door e-mail.

Qua technologie werd er wel N@tschool gebruikt als leermanagementsysteem om colleges etc. op te zetten, maar geen e-learning (een programma dat dingen leert) gebruikt (alleen bij het maken van Nederlandse taal toetsen). Voor aankomend schooljaar zijn er digitale leerobjecten ontwikkeld die aansluiten bij de werkgroepbijeenkomsten. Het leerarrangement zal ook verdeeld worden over twee blokken i.p.v. één blok. Een aantal extra colleges worden toegevoegd over het schrijfproces en spelling.

Alleen de werkgroepbijeenkomsten in samenhang met de leerobjecten worden hier beschreven. In de toekomst is het de bedoeling dat over de volgende onderwerpen leerobjecten ontwikkeld worden: afsluiting schrijven, opbouw van een tekst en alinea's, hoe maak je van meerdere bronnen een tekst, wat is een goede bron, APA-normen, schrijfstijl per doelgroep (zakelijk voor werkgever) en plagiaat. Dit overzicht is al gebaseerd op basis van een inventarisatie van veelgemaakte fouten. Er is begonnen met het ontwikkelen van digitale leerobjecten over een inleiding schrijven en over leestekens. Over deze twee onderwerpen wordt dus ook de ondersteuning beschreven. In de studiehandleiding zal bij werkgroepbijeenkomsten het volgende opgenomen worden:

Voorbereiden

- Maak/bekijk op N@tschool "onderwerp Leerobject".

Bij het onderwerp "Inleiding schrijven" zal in de voorafgaande werkgroepbijeenkomst iedere student twee kaartjes moeten trekken met soorten inleidingen. Van één van die twee inleidingen moet de student een voorbeeld zoeken of zelf een voorbeeld maken. Dit wordt dan in de werkgroepbijeenkomst besproken.

Bij het onderwerp "Leestekens" moeten studenten bij de afronding een tekst uitprinten. Deze tekst moeten zij verbeteren qua leestekens en de volgende werkgroepbijeenkomst meenemen. Dan wordt deze tekst in de groep besproken.

Hierdoor is er een koppeling gemaakt tussen de e-learning content en de werkgroepbijeenkomsten en dit heeft dus een blended mix tot gevolg. Daarnaast wordt bij het bespreken van de individuele producten in de werkgroepbijeenkomsten extra op deze onderwerpen gelet. De theorie van de onderwerpen is in een Word-bestand ook te openen en dus overzichtelijk te printen.

Zie schema op de volgende bladzijde voor een concreet overzicht van technieken die gebruikt zullen worden bij LA Communicatie qua ondersteuning:

Skill-Driven Blended Learning Plan

	Technology-based techniques	Non-technology based techniques
Announcement	<ul style="list-style-type: none"> • N@tschool • email zal niet worden gebruikt i.v.m. beleid van FSH 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstartcollege
Overview session	<ul style="list-style-type: none"> • N@tschool 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstartcollege • Studiehandleiding
Self-paced learning	<ul style="list-style-type: none"> • E-learning • E-books van de theorie van de e-learning 	<ul style="list-style-type: none"> • artikelen • boek • job-aids van o.a. checklist schrijven, beoordelingsformulier en een stappenplan.
Query resolution	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk een forum met FAQ 	<ul style="list-style-type: none"> • werkgroepbijeenkomsten
Demonstration		
Practice		<ul style="list-style-type: none"> • opdrachten tijdens de werkgroepbijeenkomsten • opdrachten na afloop van de e-learning
Feedback	<ul style="list-style-type: none"> • mail 	<ul style="list-style-type: none"> • werkgroepbijeenkomsten • beoordelingsformulier
Closing session	<ul style="list-style-type: none"> • email 	<ul style="list-style-type: none"> • klas
Certification		<ul style="list-style-type: none"> • beoordelingsformulier • keuze Beste Product

2.3 Implementatie

De 11 aspecten waar op gelet moet worden bij het implementeren van e-learning volgens Wilfred Rubens (2009) zijn hieronder uitgewerkt gericht op dit project.

Aangezien dit een project is op miconiveau zijn niet alle aspecten van toepassing. Eerst zal kort de implementatie beschreven worden naar collega's en vervolgens is de implementatie naar studenten uitgewerkt.

Collega's

Aangezien de teamleider eerst coördinator van LA Communicatie was, is zij direct betrokken geweest bij dit project.

Helaas is nog niet bekend welke collega's volgend jaar ingezet worden bij dit leerarrangement. De huidige collega's gaan of weg of hebben zwangerschapverlof, waardoor er dus een nieuwe groep collega-docenten werkgroepen gaat begeleiden in dit leerarrangement. Op dit moment zijn er dus nog geen mogelijkheden voor implementatie bij collega's. Verder communicatie naar het team is op dit moment niet relevant, aangezien dit een pilotproject is en we niet het hele curriculum omgooien.

Bij dit leerarrangement zijn afgelopen schooljaar wekelijks intervisiemomenten voor de betrokken docenten geweest en daar hebben we meerdere malen gesproken over de learning-gap. Volgend schooljaar zullen er ook weer wekelijkse intervisiemomenten zijn, waarin alles per week voor besproken wordt. Hierin krijgen dus de leerobjecten een plek qua uitleg en begeleiding.

Studenten

Voorafgaand aan het gebruik van deze twee leerobjecten door alle eerste jaars studenten van de Fontys Sporthogeschool zal het eerst gecontroleerd worden door een student en door een collega. Daarna zal het voorgelegd worden aan de leden van de kwaliteitskring (=twee studenten uit elke klas) van het eerste jaar. Op basis van deze pilots moeten de twee leerobjecten mogelijk nog aangepast worden en dan kan het definitief gebruikt worden in het schooljaar 2009-2010. De controle van een student heeft al plaatsgevonden.

Door de koppeling tussen werkgroepbijeenkomsten en digitale leerobjecten is het te hopen dat studenten de leerobjecten ook daadwerkelijk gaan doorlopen. In de werkgroepbijeenkomsten zal ook het nut en de noodzaak besproken worden van de onderwerpen. Daarnaast zullen de eindopdrachten die bij de leerobjecten horen verplicht opgeleverd moeten worden tijdens de werkgroepbijeenkomsten. Een kanttekening bij dit hele project is wel dat de studenten geregeld geen boeken lezen, dus de verwachting moet niet zijn dat alle studenten de leerobjecten gaan doorlopen.

De leerobjecten zullen in schooljaar 2009-2010 geëvalueerd worden door studenten en collega's op basis van de vragenlijst in bijlage 2. Naar aanleiding van de vragenlijst kan dit nog besproken worden in de kwaliteitskring.

Bronnenlijst

Bright Alley (z.j.). *Mag leren ook leuk zijn?* Geraadpleegd op 8 mei 2009:

http://www.brightalley.nl/kl/index.cfm?fuseaction=informatie.Dossier_elearning&id=2

Bright Alley (z.j.). *Klik op verder.....10 valkuilen bij het produceren van interactieve leermiddelen.*

Geraadpleegd op 8 mei 2009:

http://www.brightalley.nl/kl/index.cfm?fuseaction=informatie.Dossier_elearning&id=12

Fransen J. en Swager P. (2007). *Blended Learning in de praktijk: een kwestie van kiezen.*

Geraadpleegd op 8 maart 2009: <http://www.inholland.nl/NR/rdonlyres/306D3870-037B-4002-8005-A7E8818B824C/0/WerkdocumentBlendedLearningKwestieVanKiezen.pdf>

Leeuwe, de M. (z.j.). *E-Learning Fundamentals.* Geraadpleegd op 7 februari 2009:

<http://www.leerbeleving.nl/wbts/1/>

Rubens, W. (2009). *Implementatie van e-learning.* Geraadpleegd op 13 mei 2009:

http://wilfredrubens.typepad.com/wilfred_rubens_weblog/2009/01/implementatie-elearning-gastcollege.html

Top 100 Tool, 2008. *Top 100 Tool.* Geraadpleegd op 13 mei 2009:

<http://www.c4lpt.co.uk/Top100Tools/exe.html>

Valiathan, P. (2002). *Blended learning Models.* Geraadpleegd op 8 maart 2009:

http://www.astd.org/LC/2002/0802_valiathan.htm

Bijlagen

Bijlage 1: Studiehandleiding LA Communicatie 2008-2009

Leerarrangement:
Communicatie
Bachelor of Sports & Education
Propedeuse
2008 – 2009

Algemene (organisatorische) informatie

Naam coördinator: Maaïke Adams

Studiebelastinguren: 190

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Fontys Sporthogeschool.
Copyright © 2007 Fontys Sporthogeschool

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of Fontys Sporthogeschool.
Copyright © 2007 Fontys Sporthogeschool, The Netherlands

Inhoudsopgave

1	Beknopte inhoudsbeschrijving	26
1.1	Welk beroepsproducten ga je ontwikkelen?	26
1.2	Vanuit welke beroepskenmerkende situatie komen deze beroepsproducten voort?	26
1.3	Aan welke kerncompetenties werk je?	27
2	De opdracht	27
2.1	De eindproducten.....	27
2.2	Tussenproducten	27
3	Ondersteuning en faciliteiten	28
3.1	Ondersteuning	28
	Blok 2	28
	Week 1	28
	Week 2.....	29
	Week 3.....	30
	Week 4.....	30
	Week 5.....	32
	Blok 3	32
	Week 1.....	32
	Week 2 t/m 5	32
3.2	Faciliteiten en studiemateriaal	33
4	Toetsing	36
4.1	Tussentijdse feedback	36
4.2	Beoordeling van het beroepsproduct.....	36
4.3	Wat als het beroepsproduct onvoldoende beoordeeld wordt?.....	37
4.4	Welke kennis komt terug in de (integrale) kennistoets?	37
	Bijlage 1: Feedbackformulier tussenproduct mondeling presenteren	38
	Bijlage II: Beoordelingsformulier beroepsproduct mondeling presenteren.....	41
	Bijlage III: Beoordelingsformulier schriftelijk beroepsproduct	44

Beknopte inhoudsbeschrijving

Welk beroepsproducten ga je ontwikkelen?

Dit leerarrangement leidt tot twee beroepsproducten:

1. Een schriftelijk product (folder, artikel, content voor een website, bijdrage aan een nieuwsbrief enz.) voor een bepaalde doelgroep in een bepaalde context passend binnen de afstudeervariant LO of SBO van Fontys Sporthogeschool. Het beroepsproduct omvat ook een verantwoording van dit doelgroepgerichte product naar de fictieve opdrachtgever.
2. Een mondelinge presentatie van het ontwikkelde schriftelijke product en de verantwoording daarvan aan je klasgenoten tijdens een les op Fontys Sporthogeschool.

Vanuit welke beroepskenmerkende situatie komen deze beroepsproducten voort?

De beroepskenmerkende situatie is het ontwikkelen en delen van expertise. In deze situatie is de docent bewegingsonderwijs in staat om op een adequate wijze zijn expertise te onderhouden en uit te bouwen tot bijvoorbeeld vakspecialist of tot een andere functie binnen het onderwijs. Hiervoor houdt hij (vak)literatuur bij, bezoekt studiedagen en cursussen en maakt daarbij gebruik van expertise binnen en buiten de school. Hij volgt maatschappelijke ontwikkelingen en (wetenschappelijke) publicaties op de voet en kan deze gegevens verwerken en vertalen naar de eigen beroepspraktijk.

Daarnaast kan de docent bewegingsonderwijs zijn expertise delen met collega's m.b.t. het vak bewegingsonderwijs of het docentschap in het algemeen. Dit kan door middel van het delen van zijn specialisme, het begeleiden en adviseren van (nieuwe) collega's of stagiaires of over (bewegings)gedrag van leerlingen.

Regelmatig zal een leraar bewegingsonderwijs / bewegingsdeskundige informatie moeten geven. Dit kan hij mondeling doen in de vorm van een presentatie, denk bijvoorbeeld aan het geven van voorlichting over het belang van bewegen of aan een presentatie voor collega's, maar ook schriftelijk, denk bijvoorbeeld aan een artikel in een vakblad of een brief over winterkamp. Je leert tijdens dit leerarrangement op een goede, verantwoorde manier zowel schriftelijk als mondeling te communiceren. Voorbeelden waar je dit in je toekomstige beroep in kan zetten zijn:

- Voorlichting geven op bijvoorbeeld een open dag van de school;
- Leerling-informatie geven op een ouderavond;
- Leerling-informatie aandragen en uiteenzetten bij een leerling bespreking;
- Het notuleren van overlegsituaties;
- Leiding geven binnen overlegsituaties;
- Kunnen rapporteren van kleine onderzoeken;
- Omgaan met mensen in het algemeen;
- Je presentatie tijdens een sollicitatiegesprek;
- Je presentatie tijdens je lessen.

Aan welke kerncompetenties werk je?

Competentie 1: Interpersoonlijk competent

Mondeling

- Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe.
- Gebruikt moderne (ict) toepassingen bij het communiceren met de doelgroep(en).
- Zorgt voor een juiste houding, presentatie en representatief voorkomen.

Schriftelijk

- Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe.
- Is in staat om op actieve en adequate wijze externe (informatie)bronnen te raadplegen.

De opdracht

De eindproducten

Je gaat twee beroepsproducten ontwikkelen:

1. Een schriftelijk product (folder, artikel, content voor een website, bijdrage aan een nieuwsbrief enz.) voor een bepaalde doelgroep in een bepaalde context passend binnen de afstudeervariant LO of SBO van Fontys Sporthogeschool. Het beroepsproduct omvat ook een verantwoording van dit doelgroepgerichte product naar de fictieve opdrachtgever. Voorbeelden hiervan zijn een artikel voor een schoolkrant over blessurepreventie bij sport, een informatiefolder voor ouders van blinde kinderen over sportdeelname, enz. Deze voorbeelden passen respectievelijk binnen de afstudeervarianten LO en SBO. De opdracht zal tijdens de colleges en groepslessen verduidelijkt worden.
2. Een mondelinge presentatie van het ontwikkelde schriftelijke product en de verantwoording daarvan aan je klasgenoten tijdens een les op Fontys Sporthogeschool.

Tussenproducten

Tijdens blok 3 vindt de beoordeling van de mondelinge presentatie (beroepsproduct 2) plaats. Om je hier goed op voor te bereiden, is er een tussenproduct gedurende blok 2. Het tussenproduct bestaat uit een mondelinge presentatie waarop je van je medestudenten en de docent feedback ontvangt. Deze feedback gebruik je om je sterktes en zwaktes in beeld te brengen. Op grond van deze sterkte en zwakte analyse formuleer je persoonlijke leerdoelen/ aandachtspunten ten behoeve van het uiteindelijke mondelinge beroepsproduct (2).

Ondersteuning en faciliteiten

Ondersteuning

De ondersteuning van het mondelinge beroepsproduct vindt plaats in blok 2 en 3. De ondersteuning van het schriftelijke beroepsproduct vindt alleen plaats in blok 2.

Blok 2

Week 1

- Algemeen

Opstartcollege leerarrangement Communicatie

Tijdens dit college wordt kort uitgelegd hoe het leerarrangement Communicatie eruit ziet; vanuit welke beroepskenmerkende situatie je werkt, wat de competenties zijn waaraan je werkt, wat de beroepsproducten zijn, en wat de mogelijke ondersteuning is. Daarna wordt een kort inhoudelijk college gegeven over de sportieve infrastructuur in Nederland: hoe is sport en bewegen georganiseerd, welke partijen zijn daarbij betrokken, welke kennisinstellingen zijn er, welke doelgroepen kun je onderscheiden, van welke sectoren maakt sport- en bewegen allemaal deel uit, enz.

- Ondersteuning schriftelijk beroepsproduct

College Inleiding schriftelijk communiceren

Vorbereiden

Lees hoofdstuk 1 (pag. 4-17) van het basisboek 'Ontwikkeling door Onderzoek', geschreven door Kallenberg e.a.

Inhoud college

In dit college wordt uitleg gegeven over je schriftelijke beroepsproduct. Hoe kies je een geschikt thema? Hoe schrijf je een goed onderbouwd stuk (zoals je beroepsproduct)? Daarnaast zullen de volgende vragen aan de orde komen: Wat is waarheidsbevinding, waarom moet je daar wat van weten en hoe heb je het nodig in de FSH-carriere?

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

Training overdrachtkunst, welkom in het non-verbale tijdperk!

De training overdrachtkunst helpt jou van je communicatieve vaardigheden bewust te worden en te versterken. In deze training praten we over lichaamstaal, houding en uitstraling. We gaan aan het werk met oefeningen om je mimiek, je stemgebruik, je non-verbale communicatie en dus je gehele overdracht te versterken!

Vorbereiden

Lees uit de reader overdrachtkunst hoofdstuk 3 en 4.

Inhoud

- Korte inleiding over de training overdrachtkunst; algemene verantwoording, opbouw en inhoud van de trainingen.
- De eerste indruk, wat zeggen beelden (schets van de docent).
- Als w-up starten we deze training met de 'Smith'- techniek (douche of kring) om los te komen.
- Vergroten van je non-verbale woordenschat; tijdens het bewegen in verschillende tempi proberen meer waar te nemen; 'leren om meer te zien'. Praten over oogcontact, wat doet dat met jou en wat doet dat met de ander.
- Uitvoeren van verschillende oefeningen om non-verbale communicatie zoals lichaamstaal en lichaamsbeelden te herkennen en te interpreteren.
- Maken van non-verbale beelden ('tableau vivant'). Accent op groot motorisch bewegen en gezichtsuitdrukking.
- Praten over lichaamstaal, welke vormen ken je? en wat zegt het jou?

Week 2

- Ondersteuning schriftelijk beroepsproduct

College Hoe kom je tot een goed schriftelijk beroepsproduct?

Vorbereiden

Lees hoofdstuk 2 (pag. 18-29) van het basisboek 'Ontwikkeling door Onderzoek', geschreven door Kallenberg e.a.

Inhoud college

Tijdens je studie en als afgestudeerde zul je regelmatig tegen een probleem aanlopen waarvoor je meer informatie moet verzamelen, soms om er vervolgens een stuk over te schrijven. Daarbij doorloop je globaal altijd dezelfde aanpak. Deze aanpak, die je dus ook volgt voor je beroepsproduct van dit LA, komt aan bod in dit college. Ook de beoordelingscriteria komen aan bod.

Groepsbijeenkomst 1

Vorbereiden

In de eerste twee colleges heb je uitleg gekregen over het beroepsproduct. Als voorbereiding op de eerste groepsbijeenkomst bedenk je EN ZET JE OP PAPIER wat de (concept) doelstelling is van het schriftelijk beroepsproduct dat je gaat maken. Bedenk: voor welke doelgroep is het bedoeld, voor welke (fictieve) werkgever, in welke context, wat wil je er *concreet* mee bereiken?

Inhoud

Alle studenten brengen hun idee voor het beroepsproduct in de groep, en dit wordt bediscussieerd. De docent beoordeelt uiteindelijk of je idee geschikt is om mee verder te gaan.

Groepsbijeenkomst 2

Vorbereiden

Maak voor je schriftelijke beroepsproduct op papier een opzet zoals toegelicht in het college van deze week 'Hoe kom je tot een goed schriftelijk beroepsproduct'. Kijk ook goed naar het beoordelingsformulier voor het schriftelijk product achterin deze handleiding.

Inhoud

Je bespreekt met je groep de opzet van je beroepsproduct. De docent beoordeelt uiteindelijk of de opzet geschikt is. Je krijgt aan het eind van de bijeenkomst de opdracht op zoek te gaan naar geschikte bronnen om je beroepsproduct op te baseren.

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

Training overdrachtkunst, hoe kan ik effectief verbaal (en non-verbaal) communiceren?

Vorbereiden

Lees uit de reader overdrachtkunst hoofdstuk 5, 6 en 7.

Inhoud

- Praten doe je met je handen! Als warming-up beelden we enkele universele gebaren uit.
- Vertel elkaar in twee a drietallen een non-verbaal verhaal, de ander interpreteert en vertelt wat je hebt gedaan.
- Feedback over het gebruiken van verschillende soorten gebaren.
- Uitbreiding oefenstof door de ondersteuning van het verhaal met je stem.
- Gebruik nu een ander verhaal, zonder gebaren. Waarbij taalgebruik, stemintonatie en articuleren centraal staan.
- Iedereen krijgt een voorbeeldtekst op papier. Lees de tekst aan elkaar voor. Je krijgt hierbij verschillende stemopdrachten.
- Praten over de zorg van je stem; heesheid, logopedie, stemgebruik in verschillende ruimtes. Maar ook het gebruik van intonatie, adempauze, snelheid van praten enz.
- Werken in tweetallen. Vertel in het kort iets over jezelf. Gebruik zo optimaal mogelijk je verbale en non-verbale communicatie en geef elkaar hier feedback op.

Week 3

- Ondersteuning schriftelijk beroepsproduct

College Brongebruik

Hoe gebruik je bronnen (en vooral hoe níét), hoe maak je een synthese van meerdere bronnen, hoe beoordeel je de kwaliteit, hoe verwijst je? Wat is plagiaat en fraude, en hoe beoordeelt FSH hierop? Er wordt met name een koppeling gemaakt naar het verantwoordingsdeel van je schriftelijke beroepsproduct.

Groepsbijeenkomst 1

Vorbereiden

Zoek zelf bronnen om je beroepsproduct op te baseren. *Neem deze zo veel mogelijk op papier mee naar de groepsbijeenkomst!!* Je moet van elke bron kunnen vertellen hoe (zoekstrategie, eventuele zoektermen) en waar (boek in de mediatheek, welke internet site en van welke organisatie die is, welk tijdschrift, enz.) je hem hebt gevonden.

Inhoud

Terugrapportage bronzoekacties. Welke gevonden bronnen vinden we goed, en welke niet? Waarom? Je vindt iets op een site, in een folder, maar wat voor bronnen zouden daarónder weer liggen? Welke zoektermen en zoekmachines zijn gebruikt?

Workshop informatievaardigheden

Steeds vaker wordt informatie digitaal aangeleverd via vele bronnen. Om deze informatie te kunnen vinden met je dus gericht kunnen zoeken. Via deze workshop word je wegwijs gemaakt in het gebruik van diverse informatiebronnen die via Fontys te benaderen zijn. Je gaat opnieuw op zoek naar bronnen voor je beroepsproduct.

Groepsbijeenkomst 2

Vorbereiden

Neem de bronnen mee die je tijdens de workshop informatievaardigheden hebt verzameld. Opnieuw wordt de geschiktheid besproken, en hoe de bronnen passen in JOUW opzet. Bereid dit laatste dus ook voor.

Inhoud

Terugrapportage bronzoekacties. Welke gevonden bronnen vinden we goed, en welke niet? Waarom? Je vindt iets op een site, in een folder, maar wat voor bronnen zouden daarónder weer liggen? Welke zoektermen en zoekmachines zijn gebruikt? Hoe passen de bronnen in jouw opzet voor het beroepsproduct.

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

Training overdrachtkunst, overdrachtkunst is te leren!

Vorbereiden

Lees in de reader overdrachtkunst hoofdstuk 8.1 en 8.2.

Inhoud

- Hoe kan ik expressief communiceren? Oefeningen met tweetallen (spiegelen), het wakker maken van je gezicht en het gebruiken van je mimiekzones.
- Praten en beleven van het gebruik van expressie.
- Wat zijn je sterke en je zwakke punten? Hoe kun je dit verbeteren? Ieder krijgt voor zich de opdracht een mededeling in een klas te doen.
- We kijken naar elkaar en geven feedback over lichaamstaal, het wel of niet gesticuleren, mimiek, stemgebruik en de totale uitstraling!
- We doen dezelfde opdracht met een andere invalshoek. De docent geeft verschillende opdrachten.
- De docent vertelt de opdracht voor training 4 en 5.

Week 4

- Ondersteuning schriftelijk beroepsproduct

College Inleiding wetenschappelijk onderzoek

Vorbereiden

Lees hoofdstuk 3 (pag. 30-50) én de paragrafen 4.2 (“Literatuuronderzoek”) en 4.8 (“Actieonderzoek”) van het basisboek ‘Ontwikkeling door Onderzoek’, geschreven door Kallenberg e.a.

Inhoud college

Het college zal gericht zijn op de volgende vragen: Wat is wetenschappelijk onderzoek? Wat zijn verschillende typen onderzoek? Welke type is relevant voor een afgestudeerde van het cluster Education?

Groepsbijeenkomst 1

Vorbereiden

Lees de teksten die je tijdens de vorige groepsbijeenkomst van je docenttutor hebt gekregen en beoordeel ze op papier aan de hand van de beoordelingscriteria die gelden voor het schriftelijke beroepsproduct (zie bijlagen).

Inhoud

Bespreken van de gelezen teksten aan de hand van de beoordelingscriteria.

Groepsbijeenkomst 2

Vorbereiden

Als het goed is ben je al bezig met het schrijven van het verantwoordingsdeel van je beroepsproduct (het moet tenslotte al bijna ingeleverd worden). Neem het deel 'verantwoording' mee naar de groepsbijeenkomst en stuur het vooraf op naar je groepsleden en de docent die de groep begeleidt.

Inhoud

In de groep wordt besproken of er in jouw verantwoordingsdeel van het beroepsproduct op een goede manier gebruik is gemaakt van bronnen, en of er op een goede manier naar wordt verwezen.

- **Ondersteuning mondeling beroepsproduct**

Training overdrachtkunst, Ik kan presenteren maar ook observeren (1).

Vorbereiden

Neem bijlage I van deze handleiding mee.

Bereid individueel een korte mondelinge presentatie over een zelfgekozen onderwerp voor. Dit onderwerp moet betrekking hebben op jezelf. Het kan dus iets over je sport, hobby, werk, familie, vakantie enz. zijn. Neem iets van materiaal mee om je presentatie te ondersteunen!

Je krijgt maximaal 5 minuten.

De docent en enkele studenten geven feedback op interpersoonlijk handelen!

Inhoud

- Ieder persoon krijgt maximaal 5 minuten om zichzelf en zijn onderwerp te presenteren.
- Studenten observeren door middel van een observatieformulier, dat in de les door de docent wordt uitgedeeld.
- De docent geeft individuele feedback in de vorm van 'tips en tops'.
- We bespreken klassikaal de meest voorkomende fouten t.a.v.; ruimte gebruik, het betrekken van publiek bij de presentatie, humor en overdrachtkunst.
- Het ingevulde observatieformulier door de student en docent kan als aanvullende bewijslast worden toegevoegd aan je portfolio!
- De student maakt na de training overdrachtkunst een sterke zwakte analyse voor interpersoonlijk handelen en formuleert daaraan gekoppeld, leerdoelen voor in zijn POP. Een of twee leerdoelen worden voorafgaand de les presentatietechnieken op het beoordelingsformulier geschreven. De student krijgt hier tijdens zijn presentatie in blok 3 feedback op.
- In bijlage I vindt je het beoordelingsformulier voor deze lessen. Neem deze bijlage mee in de les.

Tijdens de presentatie lessen ligt naast jezelf zo goed mogelijk presenteren ook het accent op:

- de student kan non-verbale communicatie van zichzelf analyseren en verbeteren,
- de zorg rondom de stem als instrument (volumegebruik en logopedie bij heesheid) en plaatsing van geluid in de ruimte.
- de student kan n.a.v. feedback leerdoelen voor zichzelf opstellen.
- de student kan op een tactvolle manier feedback geven. De student toont begrip, geeft vertrouwen en straalt waardering uit.
- De student neemt de ander serieus en laat hem in zijn waarde.
- de student kan eenvoudige gesprekstechnieken toepassen waarbij lichaamstaal een rol kan spelen.
- De student ontwikkelt kennis over het bevorderen van de communicatie.

Week 5

- Ondersteuning schriftelijk beroepsproduct

College Doelgroepgericht schrijven

Hoe kun je je beroepsproduct zo maken dat het past bij je doelgroep, waar moet je dan op letten?

Groepsbijeenkomst 1

Vorbereiden

Als het goed is ben je al bezig met het schrijven van het doelgroepdeel van je beroepsproduct (het moet tenslotte al bijna ingeleverd worden). Neem zowel het doelgroepgericht deel als de 'verantwoording' mee naar de groepsbijeenkomst en stuur het vooraf op naar je groepsleden en de docent die de groep begeleidt.

Inhoud

Besproken wordt of het taalgebruik en de inhoud van het beroepsproduct goed aansluiten bij de respectievelijke doelgroepen. De concept beroepsproducten worden voor de volgende bijeenkomst uitgewisseld met een andere groep, zodat feedback gegeven kan worden op elkaar.

Groepsbijeenkomst 2

Inhoud

Feedback geven op de beroepsproducten van een andere groep.

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

College Presentatietechnieken

Hoe moet je een presentatie geven met behulp van ICT middelen zoals het gebruik van een PowerPoint? We bespreken de vuistregels voor het maken van een PowerPoint, en diverse presentatietechnieken. Daarnaast krijg je informatie over het beroepsproduct mondeling communiceren en de beoordeling hierop.

Training overdrachtkunst, ik kan presenteren maar ook observeren (2).

Vorbereiden

Idem training overdrachtkunst week 4.

Inhoud

Idem training overdrachtkunst week 4.

Blok 3

Week 1

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

Training overdrachtkunst, ik kan presenteren maar ook observeren (3).

Vorbereiden

Idem training overdrachtkunst blok 2 week 4.

Inhoud

Idem training overdrachtkunst blok 2 week 4.

Week 2 t/m 5

- Ondersteuning mondeling beroepsproduct

Werkcollege presenteren

Je hebt in het vorige blok de training overdrachtkunst gevolgd. Hierdoor ben je meer bewust geworden van jouw overdracht en interpersoonlijk handelen.

Bij het werkcollege presenteren gaan we hier verder op in. We leggen een accent op het mondeling presenteren in een groep met behulp van moderne communicatiemiddelen zoals PowerPoint. In je werkveld kan je te maken krijgen

met de vraag of jij een bepaald onderwerp, les, opdracht of visie kan presenteren aan een grote groep. Hiervoor moet je effectief verbaal en non-verbaal kunnen communiceren met behulp van Multi media.

Vorbereiden

De uitleg over hoe je een presentatie moet maken en geven, wordt in het college presentatie technieken, eind blok 2, verteld! volg dit college.

De student maakt na de training overdrachtkunst een sterkte zwakte analyse voor interpersoonlijk handelen en formuleert daaraan gekoppeld, een leerdoel op mondeling communiceren voor in je POP.

Opdracht

Maak een PowerPoint presentatie van je onderwerp, gekozen en uitgewerkt in de lessen schriftelijk communiceren. Bereid deze presentatie individueel voor. Leg het accent op de verantwoording van je schriftelijk product. Vertel krachtig en in chronologische volgorde waarom je voor dit product hebt gekozen, wat je doel en doelgroep is en hoe het product in elkaar zit.

Zorg dat je powerpoint voor de les naar de docent is gemaild. Of neem je powerpoint presentatie op USB-stick mee naar de les!

Je krijgt individueel feedback op je interpersoonlijk handelen, mondeling communiceren! Je wordt beoordeeld op bovengenoemde competentie, prestatie indicatoren en criteria. Zie beoordelingsformulier in bijlage II.

Inhoud

- Een of twee leerdoelen worden op het beoordelingsformulier mondeling communiceren geschreven. De student krijgt hier tijdens zijn presentatie feedback op.
- De docent heeft van te voren kenbaar gemaakt welke studenten er per week presenteren. Of de docent heeft kenbaar gemaakt dat iedereen zich elke les moet voorbereiden en dat je willekeurig gekozen kan worden.
- Enkele studenten die niet presenteren, gaan observeren en geven hun medestudenten feedback. In de komende lessen moet je tenminste 3 x observeren en feedback aan een klasgenoot geven. Deze lessen hebben een morele verplichting!
- Het beoordelingsformulier kan worden opgenomen als bewijslast in je helikopter reflectie voor de interpersoonlijke competentie.

Faciliteiten en studiemateriaal

Naast de lessen kunnen studenten ook gebruik maken van:

1. De zelfstudie Nederlandse Taal
2. Workshops via de mediatheek/klc

Ad 1. De zelfstudie Nederlandse Taal

Het beheersen van de Nederlandse taal zal gedurende de hele opleiding en in je toekomstig werkveld belangrijk zijn. Er is een apart zelfstudie traject ontwikkeld waar je deze presentatie-indicator kan toetsen en kan bijspijkeren (indien nodig). Deze zelfstudie kun je vinden op n@tschool (Mijn lopende studieroutes - Communicatie - Zelfstudie Nederlandse taal). Volg hiervoor de volgende 6 stappen:

Stap 1: Introductie

Bekijk de introductiefilm.

Stap 2: Diagnostische toets

Maak de proeftoets van in totaal 150 vragen over spelling, grammatica en schrijfproblemen. Na het maken van de toets kun je de toets inzien, zodat duidelijk wordt waar je fouten zitten.

Stap 3: Foutenanalyse

Maak een overzicht van de gemaakte fouten m.b.v. het formulier Hulp bij het maken van een foutenanalyse. Jouw uitslag kun je vinden in je portfolio FSH onder Communicatie.

Stap 4: Actieplan

Aan de hand van de foutenanalyse stel je een actieplan op zodat je gericht aan de slag kunt met de onderwerpen waar jij nog niet goed genoeg in bent.

Stap 5: Studie

Je voert je actieplan uit. Je gaat aan het werk om je achterstanden weg te werken door zelfstudie. Je kunt aan de slag met handboeken, studieboeken en (digitale) oefenmaterialen.

Stap 6: Eindtoets

Je maakt in N@tschool de eindtoetsen van in totaal 150 vragen over spelling, grammatica en schrijfproblemen. Na het maken van de toets kun je de toets weer digitaal inzien. Als het goed is heb je de toets nu met een voldoende afgesloten. Zo niet, dan begin je weer bij stap 2.

Ad 2. Workshops

Om moderne (ict) toepassingen bij het communiceren met de doelgroep te kunnen ontwikkelen biedt Fontys een aantal workshops aan die hieronder worden omschreven. Deze workshops zijn niet verplicht, je kunt afhankelijk van je competentieontwikkeling voor een van de volgende workshops inschrijven:

- **Beeldbewerking**
Gezien de mogelijkheden van elektronisch publiceren mag verwacht worden dat het kunnen manipuleren van beelden steeds belangrijker zal worden. In deze workshop maak je kennis met de basismogelijkheden van het beeldbewerkingprogramma Paintshop Pro.
- **Digitale fotografie**
In deze workshop krijg je een korte inleiding over beeldvorming en leer je aan de hand van opdrachten een aantal basishandelingen dat nodig is om foto's met de digitale camera te maken. Je maakt kennis met enkele begrippen uit de fotografie en leert foto's af te drukken en deze geschikt te maken om op een opslagmedium te bewaren.
- **PowerPoint**
Het presenteren van informatie op een correcte manier is in opleidingssituaties van groot belang. Door technologische ontwikkelingen is het mogelijk complete presentaties te creëren achter de computer. Je gaat in deze workshop met behulp van het programma MS-PowerPoint een diapresentatie maken.
- **Video-opname**
Door gebruik van video-opnames kun je de natuurgetrouwe weergave van de werkelijkheid verkrijgen. De verkregen informatie is via de videorecorder of computer op ieder moment toegankelijk. Tijdens deze workshop leer je zelfstandig opnames maken met een digitale camcorder en informatie voor de kijker gestructureerd te visualiseren.
- **Digitale videomontage**
Door geselecteerde beelden in een juiste volgorde te zetten en door tekst en aangepast geluid toe te voegen kun je de informatiewaarde van een film verhogen. In deze workshop leer je met behulp van het videobewerkingsprogramma Pinnacle Studio 9.1 stap voor stap een film samenstellen.
- **Digitaal geluid**
Door geselecteerde geluidsfragmenten in een juiste volgorde te zetten en te bewerken kun je de informatiewaarde van een geluidsopname verhogen. In deze workshop leer je met behulp van een audiobewerkingsprogramma (streaming audio) hoe je stap voor stap een geluidsopname kunt samenstellen en bewerken. Met de geluidsopname kun je ook oefenen in uitspraak en een tekstanalyse maken.

Verplichte literatuur

- Bosch, van den J. (2005). *Reader Overdrachtskunst*. Tilburg, Fontys Sporthogeschool.

- Kallenberg, T., Koster, B., Onstenk, O, Scheepma (2007). *Ontwikkeling door onderzoek*. Utrecht/Zutphen, ThiemeMeulenhoff.

Aanbevolen literatuur

Algemeen

- Schulz von Thun (2003). *Hoe bedoelt u? Een psychologische analyse van menselijke communicatie*. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- Knop, P. de & Hoyng, J. (1998). *De functies en betekenissen van sport*. Tilburg, Tilburg University Press.
- Aronson, E., Wilson, T. & Akert, R. (2005). *Social psychology*. New Jersey, Pearson Education LTD.
- Braas, C., Kat, J., Timmer, G. & Ville, I., 2001. *Taaltopics presenteren*. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- Brakkee, S. (2003). *Zelfmanagement*. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- Jansen, C, Steehouders, M. & Gijsen, M. (red.)(2004). *Professioneel communiceren*. Taal- en communicatiegids. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- Steehouder, M., e.a. (2006). *Leren communiceren*, Handboek voor mondelinge en schriftelijke communicatie. Groningen, Wolters Noordhoff.
- Zand, D., Knipsel, K. & Rogier, A. (2006). *Zakelijke communicatie, mondeling*. Amsterdam, Pearson Education Benelux.

Schriftelijk communiceren

Zie zelfstudie Nederlandse taal op N@tschool.

Mondeling communiceren

- Claasen- Van Wirdum, A. (red.) (1997). *Tekst en toespraak*. Groningen, Wolters-Noordhoff.
- Wert, C. de (z.j.). *Presentatie geven*. Van het World Wide Web gehaald op 20 september 2009: <http://www.leren.nl/cursus/professionele-vaardigheden/presentatie/>
- S.L.O. (2003). *Powerpoint 2000*. Van het World Wide Web gehaald op 20 september 2008: <http://ict.slo.nl/helpkaarten/powerpoint2000/>
- Devriendt (z.j.) *Powerpoint 2000-cursus als PDF-document downloaden*. Van het World Wide Web gehaald op 20 september 2008: <http://www.sip.be/cursus/powerpoint/inhoud.htm>
- Hetterschij, P. (2001). *Workshop presenteren*. Groningen, Wolters Noordhoff.

Toetsing

Tussentijdse feedback

Tijdens blok 3 vindt de beoordeling van de mondelinge presentatie (beroepsproduct 2) plaats. Om je hier goed op voor te bereiden, is er een tussenproduct gedurende blok 2. Het tussenproduct bestaat uit een mondelinge presentatie waarop je van je medestudenten en de docent feedback ontvangt. Deze feedback gebruik je om je sterktes en zwaktes in beeld te brengen. Op grond van deze sterkte en zwakte analyse formuleer je persoonlijke leerdoelen/ aandachtspunten ten behoeven van het uiteindelijke mondelinge beroepsproduct (2).

De criteria voor het tussenproduct kun je vinden in:
Bijlage I Feedbackformulier tussenproduct

Beoordeling van het beroepsproduct

- Schriftelijk beroepsproduct:

Het individuele schriftelijke beroepsproduct moet uiterlijk in week 2.6, week 47, worden ingeleverd en wordt door de begeleidende docent van de projectgroepen beoordeeld aan de hand van de criteria die je op het beoordelingsformulier in bijlage III vindt. De exacte datum en tijdstip worden nog gecommuniceerd.

Het doelgroepgericht schriftelijk product bestaat uit ongeveer 1000 woorden (2 pagina's A4). Je verantwoording van dit product naar een fictieve opdrachtgever, bestaat uit ongeveer 1500 woorden (3 pagina's A4).

- Mondeling beroepsproduct:

Je presentatie wordt tijdens één van de 4 werkcollege presenteren van blok 3 (week 49 t/m week 2) beoordeeld. De indeling van de groepen over de weken krijgen je in blok 2 tijdens het college prestatietechnieken. Zie voor de criteria het beoordelingsformulier in bijlage II.

Je mondelinge presentatie moet ongeveer 5 minuten duren. Het presenteren moet met behulp van een powerpointpresentatie en je mag eventueel ander ondersteunend materiaal, bijvoorbeeld folder- of videomateriaal, gebruiken.

Wat als het beroepsproduct onvoldoende beoordeeld wordt?

Bij een onvoldoende competentiebeoordeling van (één van beide) beroepsproducten is de volgende herkansingsmogelijkheid:

- Schriftelijk beroepsproduct:

De reparatie van het individuele schriftelijke beroepsproduct moet uiterlijk in week 4.6, week 12, worden ingeleverd en wordt door de begeleidende docent van de projectgroepen beoordeeld aan de hand van de criteria die je op het beoordelingsformulier in bijlage III vindt. De exacte datum en tijdstip worden nog gecommuniceerd.

- Mondeling beroepsproduct:

Voor een reparatie van je mondeling beroepsproduct ontvang je een reparatie-opdracht van de docent.

Welke kennis komt terug in de (integrale) kennistoets?

Er komt geen kennis terug in de integrale kennistoets.

Bijlage 1: Feedbackformulier tussenproduct mondeling presenteren

Leerarrangement: Communicatie

Beoordeling tussenproduct: Mondeling presenteren

- delen van expertise -

Naam student:

Studentnummer:

Interpersoonlijke competentie

- Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe (1)
- Gebruikt moderne (ict) toepassingen bij het communiceren met de doelgroep(en) (2)
- Zorgt voor een juiste houding, presentatie en representatief voorkomen (3)

Criteria	Niv.	Feedback
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt en varieert in stemintonatie (1)	A	
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt adempauzes en ademsteun (1)		
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt een juist volume De student articuleert goed en gebruikt ABN in zijn zinnen (1)		
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt moderne toepassingen alleen als hulpmiddel (2)	A	
<ul style="list-style-type: none">▪ De student past de vuistregels bij het gebruik van een powerpoint presentatie toe (2)		

- De student past een open lichaamshouding toe (3) A
- De student gebruikt gesticulatie, embleemgebaren en verduidelijkingsgebaren (3).
- De student gebruikt tijdens zijn overdracht mimiek en kijkt het publiek aan (3)
- De student heeft een positieve 'totale uitstraling' (3)
- De student ziet er representatief uit (ziet er verzorgd uit in uiterlijk en kleding) (3)
- De student brengt zijn verhaal krachtig en met overtuiging over op anderen (3)

Naam beoordelaar:

Paraaf:

Datum:

Bijlage II: Beoordelingsformulier beroepsproduct mondeling presenteren

Leerarrangement: Communicatie

Beoordeling beroepsproduct: Mondeling presenteren

- delen van expertise -

Naam student:

Studentnummer:

Interpersoonlijke competentie

- Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe (1)
- Gebruikt moderne (ict) toepassingen bij het communiceren met de doelgroep(en) (2)
- Zorgt voor een juiste houding, presentatie en representatief voorkomen (3)

Criteria	Niv.	Feedback
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt en varieert in stemintonatie (1)	A	
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt adempauzes en ademsteun (1)		
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt een juist volume De student articuleert goed en gebruikt ABN in zijn zinnen (1)		
<ul style="list-style-type: none">▪ De student gebruikt moderne toepassingen alleen als hulpmiddel (2)	A	
<ul style="list-style-type: none">▪ De student past de vuistregels bij het gebruik van een powerpoint presentatie toe (2)		

- De student past een open lichaamshouding toe (3) A
- De student gebruikt gesticulatie, embleemgebaren en verduidelijkingsgebaren (3).
- De student gebruikt tijdens zijn overdracht mimiek en kijkt het publiek aan (3)
- De student heeft een positieve ‘totale uitstraling’ (3)
- De student ziet er representatief uit (ziet er verzorgd uit in uiterlijk en kleding) (3)
- De student brengt zijn verhaal krachtig en met overtuiging over op anderen (3)

Eigen leerdoel:

Eindoordeel (onvoldoende, voldoende of goed):

Naam beoordelaar:

Paraaf:

Datum:

Bijlage III: Beoordelingsformulier schriftelijk beroepsproduct

Leerarrangement: Communicatie

Beoordeling Schriftelijk beroepsproduct

- delen van expertise -

Naam student:

Studentnummer:

Interpersoonlijke competentie

- Beheerst de Nederlandse taal in woord en geschrift, kiest het meest effectieve communicatiemedium en past dit op adequate wijze toe (1)
- Is in staat om op actieve en adequate wijze externe (informatie)bronnen te raadplegen (2)

Criteria	Niv.	Feedback
Er is sprake van een logische opbouw: - in het product - in de verantwoording voor de werkgever (1)	A	
Het product en de verantwoording zijn gebaseerd op meerdere betrouwbare bronnen (2)	A	
In de verantwoording wordt het product theoretisch onderbouwd (2)	A	
De verantwoording voor de werkgever is voorzien van de juiste bronvermelding volgens de APA-normen - in de tekst - op de bronnenlijst (2)	A	
Het beroepsproduct is in goed Nederlands taalgebruik geschreven (spelling, grammatica, stijl) (1)	A	
Het product is uitnodigend voor de doelgroep en sluit aan bij het niveau en de belevingswereld, de verantwoording sluit aan bij het niveau en de belevingswereld van de werkgever. (1)	A	

Eindoordeel (onvoldoende, voldoende of goed):

Naam beoordelaar:

Paraaf:

Datum:

Bijlage 2: Vragenlijst evaluatie

Tijd

Hoeveel tijd heb je gemiddeld besteed aan één online instructie?

- Kortere dan 15 min
- 15 min-30 min
- 30 min-45 min
- Langer dan 45 minuten

Informatie

De stof die behandeld wordt in deze e-learning module was voor mij al bekend. Ja/nee

Zou je de inhoud van andere (basis)informatie op deze manier aangeboden willen krijgen? Ja/nee

Beantwoordde de training inhoudelijk aan uw verwachtingen? Ja/nee

Zo nee, wat miste je? Open vraag

De teksten zijn helder geschreven. Ja/nee

Na het doornemen van de introductie en de uitleg was ik doorgaans in staat de oefeningen te maken. slecht-goed

Graag had ik wat meer oefeningen gehad. Ja/nee

Vind je e-learning een goede manier ter voorbereiding op de werkgroepbijeenkomsten? Ja/nee

Het niveau van de theorie in dit leerarrangement vind ik

Leeromgeving

Was het makkelijk vertrouwd te raken met de leeromgeving? Slecht-goed

Droeg deze online instructie bij tot het effectief verwerven van de vooropgestelde kennis?

Slecht-goed

Hebben zich ooit technische problemen voorgedaan? Ja/nee

Zo ja, wat voor technische problemen waren het? Open vraag

Blended learning

Vind je dat de e-learning goed aansluit op het beroepsproduct? Slecht-goed

Vind je dat de e-learning goed aansluit op de werkgroepbijeenkomsten? Slecht-goed

Totaal

Ik waardeer deze online instructie met het rapportcijfer (1 - 10).

Heb je eventueel nog opmerkingen, tips of vragen naar aanleiding van deze online instructie?

Open vraag